

Програма військово-патріотично навчання студентів та утвердження національної ідентичності

Мета – продовження впровадження Концепції (Комплексної програми) щодо військово-патріотичного навчання студентів та утвердження національної ідентичності, надання життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту Вітчизни та дій в умовах надзвичайних ситуацій. Розширення знань про формування української політичної нації, як основу побудови заможної України; Утвердження національної ідентичності для формування української політичної нації, розвивати у студентів високу патріотичну свідомість, почуття вірності й любові до Батьківщини, турботу про благо свого народу, готовність до виконання громадянського й конституційного обов'язку щодо захисту національних інтересів, територіальної цілісності й незалежності України на реальних героїчних прикладах українців, загальної культури, світоглядних орієнтирів щодо наглядних прикладів, самонавчання в умовах глобальних змін і викликів для подальшої підготовки служби в воєнних організаціях та силових структурах України.

Необхідністю реалізації даної мети – є формування української політичної нації в Україні за рахунок впровадження у навчальний процес утвердження національної ідентичності на прикладах застосування Українського війська минулого та показ реальних подій застосування Збройних Сил України (далі – ЗС України) і інших військових формувань на сході України, як урахування для досягнення кінцевої мети навчання – отримання патріота України, який приймає активну участь в побудові України.

Метою даної дисципліни – утвердження національної ідентичності для формування української політичної нації, розвивати у студентів високу патріотичну свідомість, почуття вірності й любові до Батьківщини, турботу про благо свого народу, готовність до виконання громадянського й конституційного обов'язку щодо захисту національних інтересів, територіальної цілісності й незалежності України на реальних героїчних прикладах українців, загальної культури, світоглядних орієнтирів щодо наглядних прикладів, самонавчання в умовах глобальних змін і викликів для подальшої підготовки служби в воєнних організаціях та силових структурах України.

Здобувач освіти вищого навчального закладу – це вільна особистість, яка має високий рівень самосвідомості та патріотизму, самодисципліни, поважає себе, усвідомлює необхідність формування української політичної нації та захисту Вітчизни, здатна нести відповідальність перед собою та суспільством. Це в майбутньому державна особистість, що проявляє сміливість, рішучість, наполегливість та приймає активну участь щодо досягнення України рівня світової спільноти. Готова надати допомогу, прагне до миру й розуміє цінність людського життя; знає історію України та історію Українського війська; спілкується тільки державною мовою, має бажання і здатність до самоосвіти, виявляє активність і відповідальність у громадському й особистому житті,

здатний до підприємливості й ініціативності, знає світобудову, дотримується здорового способу життя.

Дисципліна «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» вивчається студентами для:

- розвитку українського патріотизму, формування української політичної нації для подальшої активної участі в побудові заможної України;
- роз'яснювальної, наглядної, практичної підготовки студентів до захисту Вітчизни;
- роз'яснення нормативно-правових актів щодо практичної діяльності ЗС України та силових структур на даний момент часу;
- виховання високих моральних і волевих якостей до служби у ЗС України та силових структурах;
- придбання початкових здібностей до військової служби та в подальшому оволодіння професією офіцера, як захисника незалежності та будівника майбутнього України.

Відповідно до вимог вивчення даної дисципліни сформульовані завдання:

- підвищення статусу військово-патріотичного навчання та утвердження національної ідентичності в системі вищої освіти та українському суспільстві загалом;
- підвищення престижу ставлення до військової служби, як захисника Вітчизни та майбутнього будівника заможної України;
- залучати здобувачів освіти для придбання практичного військового досвіду в центрах військово-патріотичного виховання на державних, регіональних та місцевих рівнях;
- навчати та розвивати у здобувачів освіти високу патріотичну свідомість, почуття вірності й любові до Батьківщини, турботу про благо свого народу, готовність до виконання громадянського й конституційного обов'язку щодо захисту національних інтересів, територіальної цілісності й незалежності України та формування української політичної нації;
- прививати національні традиції на прикладах історичних подій минулого та сучасного часу;
- ефективно використовувати психолого-педагогічні науки, національні традиції, досвід педагогічної майстерності в загальній програмі освіти.

Вищим навчальним закладам при створенні робочих програм дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності», слід урахувати, що кількість годин на його вивчення має відповідати кількості годин в календарному плані, передбачених на вивчення профільних дисциплін.

Програма дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» включає:

- 1) пояснювальну записку;
- 2) перелік ключових компетентностей;

3) критерії оцінювання;

4) зміст навчального матеріалу та очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності студентів, згідно з державними вимогами до рівня вищої освіти.

Зміст програмового матеріалу, залежно від матеріальної бази навчального закладу, може бути скорегований на 20 відсотків у межах розділу. Послідовність вивчення тем викладач може визначати самостійно.

Оцінювання навчальних досягнень з дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання та організаційних вказівок.

Дисципліна вивчається у формі аудиторних, самостійних, практичних занять, упродовж 5-8 навчального семестрів.

Основною організаційною формою вивчення дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» у вищих навчальних закладах усіх типів є 2 академічні години, що проводиться викладачем згідно з календарно-тематичним плануванням, складеним відповідно до навчальної програми.

Обов'язкова форма одягу для викладача під час проведення занять з дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» є – військова форма ЗС України або силових структур, визначених законодавством України.

Контроль за якістю проведення занять з дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» покласти на викладача, представника військових комісаріатів, керівника вищих навчальних закладів, представника громадських організацій та органи місцевого самоврядування.

Закріплення теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» проводити у вигляді заліку, що проводиться комісією, затвердженою керівником вищого навчального закладу з обов'язковим залученням представників військових комісаріатів, уповноважених громадських організацій та органів місцевого самоврядування.

Організаційні вказівки

Відповідно до Положення про вищий навчальний заклад, рішення про розподіл годин для формування навчального плану з дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» приймає керівник навчального закладу, враховуючи освітні потреби студентів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо. Профіль навчання формується з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Вивчення дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності» має зробити певний внесок у формування ключових компетентностей студентів для формування української політичної нації, як захисника Вітчизни та будівника майбутнього України.

Компетентнісний потенціал дисципліни

Ключові компетентності Компоненти

- 1 **Обов'язкове спілкування державною мовою** тільки
- Уміння:**
- бути патріотом України, досконало знати українську мову, оперуючи якою можна реалізувати будь-яку ситуацію спілкування на військову тематику;
- знати основи побудови ЗС України та інших військових формувань;
- знати та чітко орієнтуватися в основних символах ЗС України та силових структур;
- оцінювати військові ситуацію на основі придбання теоретичних знань, з урахуванням практичних прикладів ведення бойових дій на сході України, та пропонувати своє рішення для даної ситуації.

Ставлення:

здатність використовувати різні складові національної культури (традиції, ритуали, звичаї, соціальні стереотипи) під час заходів воєнно-патріотичного навчання;

усвідомлення значення військово-патріотичного виховання (навчання) для формування української політичної нації;

шанування державних символів України, військових традицій, які виражають провідну роль української нації у побудові власної держави.

Навчальні ресурси:

інформація про передові і історичні приклади щодо розвитку українського війська, подвигів воїнів-героїв на під час ведення бойових дій на сході України та практичні заняття в центрах військово-патріотичного виховання.

Особливості оцінювання дисципліни «Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності»

Рівні	Бали	Критерії оцінювання
навчальних досягнень		
	I.	
	1	Студент може відповісти на два питання пройденого матеріалу.
	2	Студент може на рівні «так-ні» усно відтворити кілька епізодів, обрати правильний варіант рішення із двох запропонованих варіантів.
	3	Студент може скориставшись допоміжним матеріалом знайти відповідь на поставлене запитання.
II.	4	Студент може відповісти на окреме запитання з допомогою викладача, репродуктивно відтворити частину навчального матеріалу теми, дати визначення основних понять.
	5	Студент може відтворити основний зміст навчальної теми, відповідаючи на запитання викладача; визначає основний напрям досягнення цілі дисципліни.
	6	Студент в цілому самостійно відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно вживає прийняті для військової підготовки терміни, самостійно приймає прості рішення; може користуватись з допомогою викладача джерелами, довідковими матеріалами тощо.
III.	7	Студент може самостійно викласти матеріал теми, застосовуючи необхідну термінологію, дати визначення основних понять, може підтвердити одним-двома аргументами висловлене ним оцінювальне судження, знайти необхідну аргументацію для підтвердження своєї думки.
	8	Студент володіє матеріалом і використовує знання за аналогією; може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію з допомогою викладача; приймати рішення щодо поставлених завдань на прикладах військового напрямку, аналізувати правильність його прийняття за допомогою викладача.
	9	Студент оперує вивченим матеріалом на рівні теми, може самостійно його аналізувати, самостійно приймати рішення щодо поставлених завдань на прикладах військового напрямку.

- IV.
- 10 Студент вільно відповідає на поставлені питання, застосовуючи необхідну термінологію та теоретичну базу; може використовувати інформацію з додаткової літератури, самостійно приймати рішення щодо поставлених питань з військового напрямку з обґрунтуванням.
- 11 Студент володіє міцними знаннями, може вільно висловлювати власні судження і їх аргументувати; самостійно користується інформаційними джерелами, усвідомлює та розуміє подальше їх застосування, критично ставиться до фактів реальної дійсності.
- 12 Студент ґрунтовно викладає світоглядні проблеми, висловлює власну позицію і переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує різноманітні джерела інформації, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання і вміння в практичній діяльності; може самостійно приймати рішення використовуючи власні погляди.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

ДИСЦИПЛІНИ «ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ НАВЧАННЯ ТА УТВЕРДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ»

№ з/п	Назва теми	Загальна кількість годин	3-й рік навчання	4-й рік навчання	Навчально-практичні заняття
1.	Предмет та наукові основи дисципліни "Військово-патріотичне навчання та утвердження національної ідентичності". Структура та зміст військово-патріотичного виховання (навчання). Призначення та основні завдання.	2	2		
2.	Тема 1. Предмет, об'єкт та завдання військово-патріотичного навчання та утвердження національної		2	2	

ідентичності на сучасному етапі розвитку ЗС України.

Показ позитивних епізодів застосування українського війська.

3.	Тема 2. Досвід організації та здійснення військово-патріотичного виховання в арміях провідних країн світу.	4	2	2	
4.	Тема 3. Емоційно-вольова сфера особистості в умовах військової служби.	4	2	2	
5.	Тема 4. Військовий колектив, як об'єкт дослідження щодо військово-патріотичного виховання.	4	2	2	
6.	Тема 5. Застосування військово-патріотичне виховання у військовому підрозділу щодо виконання завдань за призначенням.	4	2	2	
7.	Тема 6. Приклади підрозділів ЗС України та інших військових формувань під час початку анексії Криму.	8	4	4	
	Обговорення позитивних і негативних рішень.				
8.	Тема 7. Дії підрозділів ЗС України та інших військових формувань під час початку вторгнення Російської Федерації на територію України.	8	4	4	
9.	Тема 8. Основні героїчні епізоди воїнів-українців в реальному масштабі часу.	8	4	4	
	Виконання обов'язків керівника на певних посадах в наведених епізодах.				
10.	Практичні заняття в центрах військово-патріотичного виховання для закріплення теоретичного матеріалу.	12	6	6	12
11.	Контроль навчальних досягнень студентів.	4	2	2	
	ЗАЛІК				
	УСЬОГО:	62	32	30	12

Очікувані результати виховання (навчання) студентів	Зміст навчального матеріалу
Вступне заняття (2 год.)	
Знаннявий компонент Студент (студентка):	військове-патріотичне виховання – складова національно-патріотичного виховання та є частиною формування української політичної нації;
розуміє роль і місце військово-патріотичного виховання (навчання) в формуванні української політичної нації;	розуміє роль і місце військово-патріотичного виховання (навчання) в формуванні української політичної нації;
характеризує своє місце у суспільстві згідно вимог Конституції України щодо захисту Вітчизни, свої патріотичні обов'язки у разі виникнення загрози суверенітету та територіальної цілісності України;	постійна готовність до захисту Вітчизни - обов'язок кожного громадянина України;
розуміє значення військово-патріотичного виховання (навчання) для України.	розуміє значення військово-патріотичного виховання (навчання) для України.
Ціннісний компонент	
виконує обов'язки та правила поведінки на заняттях.	виконує обов'язки та правила поведінки на заняттях.
Тема 1. Предмет, об'єкт та завдання військово-патріотичного виховання (навчання) на сучасному етапі розвитку Збройних Сил України.	
Показ позитивних епізодів застосування українського війська.	
(4 год.)	
Студент (студентка):	визначення предмету, об'єкту та основних завдань
називає основні вимоги до військово-патріотичного виховання;	називає основні вимоги до військово-патріотичного виховання в сучасних умовах;
визначає предмет, об'єкт та завдання військово-патріотичного виховання;	визначає предмет, об'єкт та завдання військово-патріотичного виховання (навчання);
характеризує підходи щодо військово-патріотичного виховання (навчання) та висловлює свою думку щодо сучасності;	характеризує підходи щодо військово-патріотичного виховання (навчання) та висловлює свою думку щодо застосування українського війська.
розуміє значення формування української політичної нації.	розуміє значення формування української політичної нації.
Тема 2 Досвід організації та здійснення військово-патріотичного виховання в арміях провідних країн світу.	
(4 год.)	
Знаннявий компонент	
Студент (студентка):	надання знань щодо військово-патріотичного виховання в провідних країнах світу;

називає передові країни світу де застосовується військово-застосування досвіду для патріотичне виховання; України;

знає основні завдання та шляхи здійснення військово-значення військово-патріотичне виховання; патріотичного виховання для ЗС України та

характеризує можливість застосування військово-суспільства. патріотичне виховання провідних країн для України;

розуміє отримані знання дають змогу для формування української політичної нації.

Тема 3. Емоційно-вольова сфера особистості в умовах військової служби.

(4 год.)

Знаннявий компонент

емоційно-почуттєва сфера особистості.

Студент (студентка):

поняття про психічні стани.

називає складові емоційно-вольової сфери особистості;

поняття про складові емоційно-вольової сфери особистості;

визначає: області її застосування в умовах військового колективу;

виховання волі в умовах військової діяльності;

знає основні вимоги до виховання волі в умовах військової діяльності;

виховання волі в умовах військової діяльності;

характеризує основні шляхи досягнення цілі;

розуміє отримані знання дають змогу зміцнення обороноздатності України та подальшого її економічного розвитку на сучасному етапі.

Тема 4. Військовий колектив, як об'єкт дослідження щодо військово-патріотичного виховання (4 год.)

Знаннявий компонент

визначення колективу та його призначення;

Студент (студентка):

місце військового колективу в загальному суспільстві України;

називає призначення військового колективу в структурі ЗС України;

методи та способи дослідження військового колективу;

визначає: методи дослідження військово-патріотичне виховання у військовому підрозділу;

шляхи військово-патріотичного виховання у військовому колективі.

знає організаційно-штатну структуру взводу (роти) ЗС України;

характеризує основні риси військово-патріотичне виховання у військовому колективі;

розуміє отримані знання дають змогу зміцнення обороноздатності України.

Тема 5. Застосування військово-патріотичне виховання у військовому підрозділу щодо виконання завдань за призначенням.

(4 год.)

Знаннявий компонент

військовий колектив, як основа воєнної міцності ЗС України;

Студент (студентка):

називає необхідність застосування військово-патріотичне виховання у військовому підрозділу;

шляхи військово-патріотичне виховання у військовому колективі;

визначає: шляхи військово-патріотичне виховання у військовому підрозділу;

значення військово-патріотичне виховання

знає основні вимоги керівних документів законодавства України щодо забезпечення військово-патріотичне виховання;

військовослужбовців для виконання завдань за призначенням.

характеризує основні частини (підрозділи) ЗС України щодо виконання завдань за призначенням;

розуміє отримані знання дають змогу зміцнення обороноздатності України.

Тема 6. Приклади підрозділів ЗС України та інших військових формувань під час початку анексії Криму. Обговорення позитивних і негативних рішень.

(8 год.)

Знаннявий компонент

основі воєнні мотивації з боку РФ щодо анексії Криму;

Студент (студентка):

називає дату початку анексії Криму;

вимоги керівних документів законодавства України щодо забезпечення недоторканості та територіальної цілостності;

визначає: на свою думку основні мотивації та необхідність початку анексії Криму з боку Російської Федерації;

знає основні вимоги керівних документів законодавства України щодо забезпечення недоторканості та територіальної цілостності;

недоліки, які були допущені на початок анексії;

характеризує аналіз застосування частин (підрозділів) ЗС України під час початку анексії Криму;

характеризує значимість прийнятих дій уряду України у відповідь;

шляхи зміцнення обороноздатності України.

розуміє отримані знання дають змогу зміцнення обороноздатності України та подальшого її економічного розвитку на сучасному етапі.

Тема 7. Приклади дій військових формувань ЗС України під час початку вторгнення Російської Федерації на територію України.

(8 год.)

Знаннявий компонент

Студент (студентка):

називає дату початок вторгнення РФ на територію України;

визначає: мотиви вторгнення РФ на територію України, на основі аналізу отриманих попередніх знань;

знає основні етапи застосування ЗС України під час вторгнення Російської Федерації на територію України;

характеризує оцінку (на свою думку) прийняття дій керівництва України у відповідь;

розуміє отримані знання дають змогу приймати активну участь у формування української політичної нації.

Тема 8. Основні героїчні епізоди воїнів-українців в реальному масштабі часу.

Виконання обов'язків керівника на певних посадах в наведених епізодах.

(8 год.)

Знаннявий компонент

Студент (студентка):

називає початок ведення операції об'єднаних сил;

визначає: на свою думку основні мотивації та необхідність проведення операції;

знає основні дати, місця, моменти де проходили основні події під час проведення операції;

характеризує значимість прийнятих дій керівництва України;

загальна політична та воєнна обстановка України на початок вторгнення та даний час;

тактика дій частин (підрозділів) ЗС України та інших військових формувань під час вторгнення;

наведення прикладів подвигів українців під час захисту суверенітету України.

приклади подвигів воїнів-українців в реальному масштабі часу;

зміни щодо вимог застосування ЗС України та інших військових формувань в сучасних умовах;

утвердження національної ідентичності в Україні з формування української політичної нації.

розуміє отримані знання дають змогу приймати активну участь у формування української політичної нації.

Практичні заняття в центрах військово-патріотичного виховання для закріплення теоретичного матеріалу.

(12 год.)

Знаний компонент

Студент (студентка):

називає необхідність проведення даного заняття;

визначає: на свою думку основні мотивації щодо покращення проведення заняття для підготовки студентів (студенток) до захисту Вітчизни;

знає попередньо вивчений матеріал з дисципліни.

характеризує значимість військово-патріотичного виховання в Україні, виховання патріотизму для захисту цілостності та недоторканості території України;

розуміє отримані знання дають змогу приймати активну участь у формування української політичної нації.

Залік

закріплення теоретичного матеріалу дисципліни на практиці;

практичний показ моделей тактичних моментів застосування підрозділів ЗС України та інших військових формувань на місцевості на прикладах АТО (ООС);

проведення військової гри на місцевості в динаміці.

Оцінювання комплексною комісією отриманих знань.